

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Навчально-науковий Юридичний інститут**

Кафедра цивільного права

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

**ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни**

підготовки	бакалавра <small>(назва освітнього ступеня)</small>
галузі знань	08 «Право» <small>(шифр і назва галузі знань)</small>
спеціальності	081 «Право» <small>(шифр і назва спеціальності)</small>

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Навчально-науковим Юридичним інститутом ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

викладач кафедри цивільного права, кандидат юридичних наук
Стефанишин Н. М.

Обговорено та рекомендовано Вченою радою Навчально-наукового Юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

« » 2017 р., протокол № .

ВСТУП

Початок кожного століття, а тим більше тисячоріччя, ставить перед людством нові завдання, що пов'язані як із уже досягнутим рівнем економічного і соціального розвитку держав, що існують на нашій планеті, так і з очікуванням значного поліпшення умов життя людей у багатьох, якщо не в усіх країнах світу. До їх числа належить й Україна. Такі очікування вже давно стали основою політики держав, уряди яких вживають усіляких дій, спрямованих на розробку та реалізацію довгострокової стратегії економічного розвитку. Нове тисячоліття як ніколи гостро ставить завдання щодо прийняття і здійснення програм із чітко вираженим пріоритетом. Сучасні моделі економічного зростання держав мають ґрунтуватися на постійному прискоренні науково-технічного прогресу, тому що всі можливі разові заходи можуть призвести лише до тимчасового прискорення економічного зростання, а потім його темп знову буде обмежений темпом зростання робочої сили та вже наявними й використовуваними науково-технічними досягненнями.

Саме з цієї причини практично усі країни світу, прагнучи до стабільного і стійкого економічного зростання, що забезпечує, у результаті, поліпшення добробуту населення, проголосили третє тисячоліття ерою інтелектуальної власності.

Зростання ролі та значення інтелектуальної діяльності у соціально-економічному розвитку суспільства зумовлює необхідність розв'язання таких проблем:

- правове забезпечення інтелектуальної діяльності;
- раціональне, широке використання результатів інтелектуальної діяльності;
- захист прав суб'єктів інтелектуальної власності.

Система охорони прав на результати інтелектуальної діяльності в Україні, порівняно з іншими державами, є досить молодою. Але, незважаючи на «підлітковий вік», вона пройшла досить значний шлях із погляду перебудови і законотворчості. Для надійного та ефективного правового забезпечення інтелектуальної діяльності необхідно створити відповідний правовий механізм,

здатний належним чином забезпечити можливість реалізації прав інтелектуальної власності та їх правову охорону.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності» складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки бакалавра галузі знань 08 «Право», спеціальності 081 «Право».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система правових відносин, що виникають у сфері прав інтелектуальної власності.

Міждисциплінарні зв'язки: Розпочинаючи вивчення даної навчальної дисципліни, необхідно зазначити, що предмет «Право інтелектуальної власності» тісно пов'язаний з іншими юридичними дисциплінами: «Цивільне право», «Договірне право», «Міжнародне приватне право» та інші.

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістовних модулів:

1. Загальні положення про право інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право.
2. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності. Договори у сфері інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності» є розширення та поглиблення в студентів системних знань у сфері механізму правового регулювання та здійснення прав інтелектуальної власності передбачених цивільним законодавством України та ознайомлення із особливостями їх правового регулювання.

1.2. Завдання навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності»:

- здобуття студентами ґрунтовних знань про систему прав інтелектуальної власності та їх правову охорону;
- вивчення та аналіз особливостей здійснення прав інтелектуальної власності за законодавством України;
- набуття студентами вмінь та навичок практичного застосування норм права інтелектуальної власності під час вирішення конкретних правових ситуацій.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми магістранти повинні:

знати:

- загальні положення про систему прав інтелектуальної власності;
- систему чинного законодавства України та міжнародних договорів, що здійснюють правове регулювання відносин у сфері прав інтелектуальної власності;
- систему об'єктів прав інтелектуальної власності та особливості надання їм правової охорони;
- особливості здійснення прав інтелектуальної власності;
- систему державних органів та громадських організацій, що здійснюють охорону прав інтелектуальної власності;
- форми та способи захисту прав інтелектуальної власності.

вміти:

- узагальнювати теоретичні знання про права інтелектуальної власності та застосовувати їх в юридичній практиці;
- здійснювати проблемний аналіз норм права, які регулюють відносини у сфері інтелектуальної діяльності;
- тлумачити і застосовувати на практиці відповідне законодавство;
- правильно формулювати юридичні поняття і категорії;
- правильно викладати свої думки про складні юридичні явища у системі права інтелектуальної власності загалом.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні положення про право інтелектуальної власності.

Авторське право і суміжні права. Патентне право.

Тема 1. Загальні положення про право інтелектуальної власності

Історія становлення та розвитку правової охорони результатів інтелектуальної, творчої діяльності в Україні та світі. Загальна характеристика основних теорій інтелектуальної власності.

Основні інститути права інтелектуальної власності. Право інтелектуальної власності в об'єктивному та суб'єктивному розумінні. Співвідношення між правом власності та правом інтелектуальної власності.

Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.

Особисті немайнові та майнові права суб'єктів права інтелектуальної власності.

Тема 2. Авторське право і суміжні права

Поняття авторського права. Авторське право в його суб'єктивному та об'єктивному розумінні.

Функції і принципи авторського права.

Джерела авторського права.

Об'єкти авторського права, їх загальна характеристика. Об'єкти, які не охороняються авторським правом.

Суб'єкти авторського права. Поняття та види співавторства за цивільним законодавством України.

Зміст авторського права.

Особисті немайнові та майнові права автора.

Поняття суміжних прав. Особливості суміжних прав.

Об'єкти та суб'єкти суміжних прав.

Зміст суміжних прав.

Особисті немайнові та майнові суміжні права.

Тема 3. Патентне право

Поняття права промислової власності (патентного права).

Загальна характеристика суб'єктів права промислової власності.

Загальна характеристика об'єктів права промислової власності. Види об'єктів права промислової власності.

Зміст права промислової власності. Строк чинності прав промислової власності.

Захист патентних прав. Охоронні документи в патентному праві.

Міжнародно-правова охорона патентного права.

Змістовий модуль 2. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності. Договори у сфері інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності.

Тема 4. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг

Загальна характеристика інституту правових засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Право інтелектуальної власності на комерційне (фірмове) найменування: поняття, об'єкти, суб'єкти та зміст.

Право інтелектуальної власності на торговельну марку (знак для товарів і послуг): поняття, об'єкти, суб'єкти та зміст.

Право інтелектуальної власності на географічне зазначення: поняття, об'єкти, суб'єкти та зміст.

Відповідальність за порушення прав на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Міжнародно-правова охорона засобів індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Тема 5. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності

Право інтелектуальної власності на сорт рослин, породу тварин. Суб'єкти та порядок набуття права інтелектуальної власності на сорти рослин, породи тварин. Припинення чинності майнових прав на сорт рослин та породу тварин і визнання їх недійсними.

Право інтелектуальної власності на компонування (топографію) інтегральних мікросхем. Суб'єкти та зміст права інтелектуальної власності на компонування (топографію) інтегральних мікросхем. Припинення чинності майнових прав на компонування інтегральних мікросхем і визнання їх недійсними.

Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.

Поняття та об'єкти права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Суб'єкти та порядок набуття права інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.

Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю. Поняття та ознаки комерційної таємниці. Суб'єкти права інтелектуальної власності на комерційну таємницю. Майнові права інтелектуальної власності на комерційну таємницю.

Право інтелектуальної власності на наукове відкриття.

Дії, що визнаються порушенням прав на нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності.

Тема 6. Договори у сфері інтелектуальної власності

Загальна характеристика договорів, якими опосередковуються відносини у сфері права інтелектуальної власності.

Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності: поняття та види. Ліцензійний договір. Форма та зміст ліцензійного договору.

Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.

Поняття та ознаки авторського договору. Інші договори у сфері інтелектуальної власності.

Тема 7. Захист права інтелектуальної власності

Система захисту прав інтелектуальної власності та її призначення.

Адміністративний порядок захисту прав.

Судовий порядок захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Особливості захисту авторського та суміжних прав. Особливості захисту права промислової власності.

Правове регулювання захисту від недобросовісної конкуренції.

3. Рекомендована література

Базова література

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Котляр Андрій Олексійович Виключні права на твори науки, літератури та мистецтва як об'єкти цивільно-правової охорони (вітчизняний та міжнародний аспект) Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2014. – 19 с.
3. Мельник Олена Миколаївна Цивільно-правова охорона інтелектуальної власності в Україні Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Національна академія наук України Інститут держави і права ім.В.М. Корецького . – Київ, 2004. – 37 с.
4. Дроб'язко В.С. Колективне управління авторським правом і суміжними правами. Зарубіжний досвід: монографія /Дроб'язко В.С. – К.: ТОВ “Лазурит - Поліграф”, 2010. – 160 с.
5. Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті європейської інтеграції: концептуальні засади: монографія /за науковою редакцією О.П.Орлюк: кол. Авторів: В.С. Дроб'язко, А.В. Міндрул, О.О. Тверезенко, Л.І. Работягова, О.О. Штефан та ін.. – К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ “Лазурит - Поліграф”, 2010. – 464 с.
6. Борко ЮЛ. Фінансовий механізм управління інтелектуальною власністю: монографія /Ю.Л. – К.: ТОВ “Лазурит - Поліграф”, 2010. – 261 с.
Законодавство Європейського союзу та держав-членів Європейського союзу у сфері інтелектуальної власності/ О.П. Орлюк, Г.О.Андрощук, А.М. Горнісевич, Т.Ю.Федорова /За заг. ред. О.П. Орлюк. – К.: НДІ ІВ НАПрНУ, Лазурит – Поліграф. 2010. – 262 с.
7. Економіко-правові теоретичні та практичні аспекти переходу економіки України на інноваційну модель розвитку: монографія / О.П. Орлюк, О.Б. Сіверський, Н.М. Мироненко та ін. – К.: ТОВ “Лазурит-Поліграф”, – 2010. – 416 с.
8. Теоретичні та методичні засади оцінки вартості інтелектуальної власності: монографія / О.П.Орлюк, О.Б. Бутнік-Сіверський, Г.О.Андрощук,

Л.Ю. Федченко та ін. - К.: НДІ ІВ НАПрН України, Лазурит-Поліграф, 2010. - 475 с.

9. Теоретико-прикладні проблеми кодифікації законодавства України у сфері інтелектуальної власності. / Монографія; под. общ. ред. Е.П. Орлюк. – К.: ТОВ “Лазурит - Поліграф”, 2010. – 380 с.

Коваль І.Ф. Защита прав интеллектуальной собственности: учеб. пособ. / И.Ф. Коваль; под. общ. ред. Е.П. Орлюк. – К.: ТОВ “Лазурит - Поліграф”, 2010. – 300с.

10. Теоретичні та методичні засади оцінки вартості інтелектуальної власності: монографія / О.П.Орлюк, О.Б. Бутнік-Сіверський, Г.О.Андрощук, Л.Ю. Федченко та ін. - К.: НДІ ІВ НАПрН України, Лазурит-Поліграф, 2010. - 475 с.

11. Питання інтелектуальної власності. Збірник наукових праць. Випуск восьмий. К.; ТОВ “Лазурит - Поліграф”, – 2010. – 327 с.

12. Актуальні аспекти договірних відносин у сфері інтелектуальної власності: збірник матеріалів науково-практичного семінару / колектив авторів: – К.: НДІ ІВ НАПрНУ, “Лазурит - Поліграф”, – 2010. – 156 с.

13. Іолкін Я.О. “Торговельні марки в Україні та Європейському союзі”: монографія / Іолкін Я.О. – К. : НДІ ІВ НАПрНУ, ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2011. – 141 с.

14. Коваль І.Ф. Захист прав у сфері промислової власності: проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування. Монографія. – К.: НДІ ІВ НАПрНУ, ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2011. – 330 с. (передано до друкарні).

Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: теорія і практика. Науково-практичний збірник. – К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ “Лазурит - Поліграф, 2011. – 300 с.

15. Г.О. Андрощук. Інтернет-Договори Всесвітньої організації інтелектуальної власності: науково-практичний коментар. - К.: ТОВ “Лазурит - Поліграф”, 2011. – 80 с.

16. Петренко С.А. Охорона комп'ютерної програми як об'єкта інтелектуальної власності: теорія і практика: монографія / С.А. Петренко – К.: НДІ ІВ НАПрНУ, “Лазурит - Поліграф”, 2011. – 172 с.

Питання інтелектуальної власності. Збірник наукових праць. Випуск дев'ятий. – К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ “Лазурит- Поліграф”, 2011. – 288 с.

17. Университет исследовательского и предпринимательского типа: европейский опыт для Молдовы, России и Украины : Научно-практическое издание / Кол. авторов: Андрощук Г., Бутник-Сиверский А., Орлюк Е. и др.; рук. авт. коллектива Хищенко О. А.; проект Украина – Россия – Темпус. – К. : ООО «Т. А. Т. ГРУПП». – 2011. – 346 с.

18. О.О. Штефан, Н.М. Мироненко. Нетипові суб'єкти договірних авторсько-правових відносин: брошура. – К.: ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2011 – 62 с.

19. Падучак Б.М. “Трансфер технологій: цивільно-правовий аспект”. Монографія. – К.: НДІ ІВ НАПрНУ, ТОВ «Лазурит-Поліграф», 2012. – 218 с.

Бутнік-Сіверський С.О. Спадкування прав інтелектуальної власності : Монографія / С.О. Бутнік-Сіверський. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ “Лазурит - Поліграф”. 2012. – 213 с.

20. Бутнік-Сіверський О. Б., Борко Ю. Л. та ін. Теоретичні та методологічні засади оцінки вартості інтелектуальної власності : Монографія / О. Б. Бутнік-Сіверський, Ю. Л. Борко, І. Л. Шульпін та ін.; 2-ге видання, доп. – К. : НДІ ІВ НАПрНУ. ТОВ “Лазурит - Поліграф”, 2012. – 486 с.

21. Питання інтелектуальної власності. Збірник наукових праць. Випуск десятий / За заг. ред. О. П. Орлюк. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, ТОВ “Лазурит - Поліграф”, 2012. – 313 с.

22. Правове регулювання відносин у сфері охорони прав на комерційну таємницю: сучасний стан і перспективи розвитку : монографія / за загал. ред. Н. М. Мироненко; НДІ ІВ НАПрНУ — К. : Інтерсервіс, 2012. — 396 с.

23. Створення в Україні сприятливих умов для розвитку індустрії програмного забезпечення : Науково-практичне видання / Автори-упорядники: Г. О. Андрощук, М. М. Шевченко – К. : Парламентське вид-во, 2012. – 384 с.

Андрощук Г. О., Шкляр С. В. Конкурентне право: захист від недобросовісної конкуренції : монографія / Г. О. Андрощук, С. В. Шкляр. – К.: Юстініан, 2012. – 472 с.

24. Договірні відносини щодо результатів наукової та науково-технологічної діяльності: монографія / кол. авторів: Батова В. О., Пічкур О. В., Работягова Л. І., Тверезенко О. О.; за заг. ред. О. Ф. Дорошенка; НДІ ІВ НАПрН України. — К. : Інтерсервіс, 2013. — 222 с.
25. Андрошук Г.О. Правова охорона програмного забезпечення (комп'ютерних програм і баз даних) : монографія / Г. О. Андрошук, С. А. Петренко. — К. : НДІ ІВ НАПрНУ. — 2013. — 300 с.
26. Андрошук Г.О. Державне регулювання відносин у сфері службового винахідництва : монографія / Г. О. Андрошук. — К. : НДІ ІВ НАПрНУ. — 2013. — 236 с.
27. Методичні рекомендації щодо відображення питань інтелектуальної власності у договорах на виконання науково-дослідних та/або дослідно-конструкторських і технологічних робіт та договорах про науково-технічне співробітництво; НДІ ІВ НАПрН України. — К. : Інтерсервіс, 2013 — 122 с.
28. Авторське право. Том 1: Енциклопедія. / В.С. Дроб'язко – К.: НДІ ІВ НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2013. – Т.1 – 2160 с. (90 д.а.) (передано до друкарні)
29. Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: теорія і практика : науково-практичний збірн. — Випуск 3. — К. : НДІ ІВ НАПрН України, Лазурит-Поліграф, 2013. — 186 с.
30. Прохоров-Лукін Г. В. Питання вдосконалення кримінально-правової охорони авторських і суміжних прав в Україні / Г. В. Прохоров-Лукін, Є. Г. Недогібченко, Ю. Є. Ленго, Г. О. Юдіна; за ред.Г. В. Прохорова-Лукіна; НДІ ІВ НАПрН України. — К. : Інтерсервіс, 2013. — 232 с.
31. Міжнародна система охорони інтелектуальної власності: організаційно-правові засади : монографія / Г. О. Андрошук, Л. І. Работягова — К. : НДІ ІВ НАПрНУ, , 2013. — 131 с.
32. Патентне право (науково-практичний коментар Глави 39 Цивільного кодексу України) / Г. О. Андрошук, Л. І. Работягова ; НДІ ІВ НАПрН України. — К. : Інтерсервіс, 2013. — 67

33. Право інтелектуальної власності в Інтернеті : [наук.-практ. посібник] / С.А. Петренко, В.М. Троцька. – К.: НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2013. – 288 с.
34. Проблеми застосування кримінальної відповідальності за порушення авторських і суміжних прав : збірн. матеріалів круглого столу, м. Київ, 12 грудня 2013 р.; НДІ ІВ НАПрНУ — К. : Інтерсервіс, 2013. — 60 с.
35. Договірні форми розпорядження майновими правами на об'єкти авторського права : монографія / кол. авторів; за наук. ред. Мироненко Н. М.; НДІ ІВ НАПрН України. — К. : Інтерсервіс, 2014. — 248 с.
36. Штефан О. О. Науково-практичний коментар Глави 36 Цивільного кодексу України (Авторське право) / О. О. Штефан ; НДІ ІВ НАПрН України. — К. : Інтерсервіс, 2014 — 128 с.
37. Розвиток та стимулювання інноваційної діяльності (економіка, право, міжнародний досвід) : монографія / за наук. ред. О. Б. Бутнік-Сіверського : кол. авторів : О. П. Орлюк, О. Б. Бутнік-Сіверський, Г. О. Андрощук. — К. : НДІ ІВ НАПрНУ. — 2014. — 364 с.
38. Орлюк О.П. Управління правами інтелектуальної власності: монографія / О. Орлюк, НДІ ІВ НАПрН України. — К. : Інтерсервіс, 2014 — 178 с.
39. Питання інтелектуальної власності : зб. наук. праць. Випуск 11 / редкол. : О. П. Орлюк та ін.; НДІ ІВ НАПрНУ — К. : НВП Інтерсервіс, 2014. — 200 с.
40. Коментар бухгалтерського та податкового законодавства щодо об'єктів права інтелектуальної власності / за наук. ред. О. Б. Бутнік-Сіверського; кол. авторів: Ю. Л. Борко, О. Б. Бутнік-Сіверський, О. П. Орлюк; НДІ ІВ НАПрНУ — К. : Інтерсервіс, 2014. — 96 с.
41. Інтелектуальна власність у науково-технічній сфері: методи та принципи вартісної оцінки [Текст] : монографія / Г.О. Андрощук, С.А Давимука. - К: Парламентське видавництво, 2014. - 304 с.
42. Об'єкти права інтелектуальної власності в державному секторі економіки (бюджетних установах) : брошура / Ю. Л. Борко, О. Б. Бутнік-Сіверський, О. П. Орлюк / за наук. редакцією д.е.н., проф. Бутнік-Сіверського О. Б. — К. : НДІ ІВ НАПрНУ, 2014. — 175 с.

43. Оцінка людських ресурсів, людського потенціалу людського капіталу (методико-правовий аспект з урахуванням зарубіжного досвіду): монографія/ Бутнік-Сіверський О. Б., Орлюк О. П., Падучак Б. М., Шульпін І. Л.; за наук. редакцією д.е.н., проф. Бутнік-Сіверського О. Б. — К. : НДІ ІВ НАПрНУ, 2014. — 212 с.
44. Цивільно-правова охорона та захист авторського права в сучасних умовах технологічного розвитку [Текст] : монографія / Колектив авторів : О. О. Штефан, А. С. Штефан, І. І. Петренко, О. О. Мацкевич, В. М. Троцька, С. А. Петренко; за наук. ред. Н. М. Мироненко. — К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. — 341 с.
45. Регулювання правовідносин в Інтернеті : аспекти інтелектуальної власності [Текст] : брошура / С. А. Петренко, О. О. Мацкевич, С. О. Бутнік-Сіверський. — К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. — 120 с.
46. Андрошук Г. О. Патентне право: міжнародно-правове регулювання [Текст] : монографія / Г. О. Андрошук, Л. І. Работягова. — К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. — 480 с.
47. Осипова Ю. В. Правова охорона об'єктів права інтелектуальної власності, створених у вищих навчальних закладах України [Текст] : монографія / Ю. В. Осипова — К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. — 280 с.
48. Договори по розпорядженню майновими правами на об'єкти патентного права. Т.1 [Текст] : монографія / Колектив авторів : Г. О. Андрошук, Ю. Л. Борко, В. А. Васильєва, І. Ф. Коваль, В. М. Косак, Б. М. Падучак, О. О. Тверезенко; за наук. ред. Мироненко Н. М. — К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. — 279 с.
49. Правові та економічні відносини, що виникають внаслідок порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності [Текст] : монографія / Колектив авторів : Ю. Л. Борко, О. Б. Бутнік-Сіверський, Ю. Є. Ленго, Б. М. Падучак, Г. В. Прохоров-Лукін, І. Л. Шульпін; за наук. ред. О. Б. Бутнік-Сіверського : — К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. — 190 с.

50. Андрощук Г. О. Патентні системи та законодавство країн СНД і Балтії. Ч. 2 [Текст] : збірник нормативно-правових актів / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 408 с.
51. Питання інтелектуальної власності : [зб. наук. праць.] – К.: НДІ ІВ НАПрНУ, «НВП «Інтерсервіс», 2014. – Вип. 12 – 240 с.
52. Патентні системи та законодавство країн СНД і Балтії. Ч. 2 [Текст] : збірник нормативно-правових актів / Г. О. Андрощук, Л. І. Работягова. – К. : НДІ інтелектуальної власності НАПрНУ, ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2014. – 408 с.
53. Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України [Текст] / [за заг. ред. д.ю.н. Е. О. Харитонова]. – [4-е вид., доп. і перер.] – Х. : Одиссей, 2008. – 1200 с.
54. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. – 3-тє вид., переробл. і допов. / За ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – Т. 1. – 832 с.
55. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2-х т. – 5-те вид., переробл. і допов. / за ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – Т. II. – 1120 с.
56. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2-х т. – 5-те вид., переробл. і допов. / за ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – Т. I. – 832 с.
57. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. / за ред. Ю. С. Червоного. – К.: Юрінком Інтер, 2008.
58. Афанасьєва К. О. Авторське право: Практич. посіб. – К.: Атіка, 2006. – 224 с.
59. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: Підручник. – К.: Знання, 2009. – 431 с.
60. Басова Ю. О. Інтелектуальна власність. Навчальний посібник у схемах і таблицях: навчальний посібник / Ю. О. Басова, Н. В. Омельченко, С. П. Школяр. – Львів : Компакт-ЛВ, 2011. – 164 с.
61. Бондаренко С. В., Кожарська І. Ю. Право інтелектуальної власності: Підручник. – К.: ПВП, 2010. – 416 с.

62. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 278 с.
63. Дмитришин В.С. Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності в Україні: Навчальний посібник. – К.: ДПВ, 2008. – 248 с.
64. Драпак Г., Скиба М. Основи інтелектуальної власності: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2012. – 156 с.
65. Дроб'язко В.С., Дроб'язко Р.В. Право інтелектуальної власності: Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 512 с.
66. Жаров В.О. Право інтелектуальної власності в системі права України: Навчальний посібник. – К.: ПВП, 2006. – 108 с.

Допоміжна література

1. Андрейцева Олена Борисівна. Цивільно-правові способи захисту прав на об'єкти промислової власності: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 2009. — 20с.
2. Андрошук Г. Патентна система США: еволюція та вплив на економіку // Інтелектуальна власність. - 2014. - № 7. - С.59-65.
3. Атаманова Юлія Євгенівна. Права промислової власності як форма участі в господарських товариствах: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. — Х., 2003. — 20с.
4. Афанасьєва Катерина Олександрівна. Авторське право в контексті діяльності засобів масової інформації України: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.01.08 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 2004. — 20с.
5. Афанасьєва К. Як захистити студентську роботу? // Інтелектуальна власність. – 2013. – № 5. – С.23-26.
6. Бабець І.Г., Полякова Ю.В. Напрями вдосконалення державної системи охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 6. – С.67-72.
7. Безух Олександр Васильович. Захист від недобросовісної конкуренції у сфері промислової власності: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.04 / НАН України; Інститут економіко-правових досліджень. — Донецьк, 2001. — 19 с.

8. Берестова, І. Особисті немайнові права інтелектуальної власності авторів творів // Юридична Україна. – 2012. – № 3. – С.52-58.

9. Боярчук Олександр Миколайович. Цивільно-правова охорона суміжних прав в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 2002. — 19с.

10. Бурлаков Сергій Юрійович. Кінематографічний твір як об'єкт права інтелектуальної власності: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / НДІ приватного права та підприємництва Академії правових наук України. — К., 2008. — 20с.

11. Ващинець Іван Іванович. Цивільно-правова охорона авторських прав в умовах розвитку інформаційних технологій: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. — К., 2006. — 20с.

12. Галянтич Микола Костянтинович. Адміністративно-правові питання захисту промислової власності в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / НАН України. — К., 1999. — 19с.

13. Гарєєв Євген Шамільович. Правова охорона винаходів: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Одеська національна юридична академія. — О., 2007. — 20с.

14. Глухівський Л. Експертизи заявок на винаходи і торговельні марки: про строки їх проведення у закладі експертизи // Інтелектуальна власність. – 2007. – № 10. – С. 50-55.

15. Гордієнко С.Г. Забезпечення інтересів України у сфері захисту інтелектуальної власності: нормативно-правове регулювання: Монографія. – К.: Скіф, КНТ, 2008. – 248 с.

16. Гордієнко С.Г. Пізнання сфери захисту інтелектуальної власності в Україні: методологічні проблеми: Монографія. – К.: Скіф, КНТ, 2008. – 140 с.

17. Крижна В. Види договорів у сфері інтелектуальної власності // Інтелектуальна власність. - 2004. - № 4. - С.36 - 42.

18. Крижна В. Деякі особливості проведення судової експертизи, пов'язаної з охороною прав на комерційні найменування // Інтелектуальна власність. - 2006. - № 5. - С.29-32.

19. Крижна В. Загальна характеристика договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності // Право України. - 2004. - № 9. - С.68 - 71.

Додаткова монографічна література та наукові статті подані в рекомендаціях для підготовки до семінарських занять та для самостійної роботи.

4. Форма підсумкового контролю знань: залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання: усне опитування студентів на семінарських заняттях; розв'язок практичних завдань; опитування у вигляді письмових тестів; підсумкова контрольна робота; виконання індивідуального завдання; написання залікової роботи.